

کتابخانه

سلام

زندگی از منظر سوره «الرحمن»:

جلسه دوم – آبان ماه ۱۳۹۸

آیة مفتاح:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

به نام خدای بخشندهٔ مهربان

خدا چه چیزهایی را به ما «بخشیده»؟

اولاً:

« هر چه و هر که » در عالم هست،

« مالِ » خداوند است:

لِلّٰهِ مَا فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَا فِي الْأَرْضِ ... (بقره/۲۸۴)

... لِلّٰهِ مَنْ فِي السَّمَاوَاتِ وَ مَنْ فِي الْأَرْضِ ... (یونس/۶۶)

پس خداوند چیزی به ما «**نبخشیده**»،

بلکه «هر توان و امکانی» که نزدِ ماست،

و حتی «خودِ ما»، «**امانتِ الهی**» است

و درِ قبالِ آنها، «**مسئول**» هستیم:

وَلَا تَقْفُ مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ

إِن السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ

كُلُّ أُولَئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْئُولًا

(إسراء/٣٦)

ح تَسْلُنْ يَوْمُذٍ

عَنِ النَّعِيمِ

(تكاثر / ٨)

ثانیا: برایِ خداوندِ «صمد و نامحدود» ،

«امکانِ بخشش و زایش» ،

و «کم یا اضافه» شدن،

«محال» است:

ذِكْرُكُمْ اللَّهُ رَبُّكُمْ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ

خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ ... (أنعام/١٠٢)

قُلِ: اللَّهُمَّ فَاطِرَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ ... (زمر/٤٦)

قُلِ: اللَّهُمَّ مَالِكِ الْمُلْكِ تَوْتَى الْمُلْكِ مَنْ تَشَاءُ وَتَنْزِعُ الْمُلْكَ مِمَّنْ تَشَاءُ ... (آل عمران/٢٦)

وَاللَّهُ مُلْكُ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضِ (آل عمران/١٨٩)

پس آیه:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

یعنی:

به نام خداوندِ «فرستادهنده» مهربان

و طبق این آیه مهم قرآن،

خداوند، « **منبعِ رحمت** »

و جهان، « **جلوهٔ رحمت** » اوست،

و او به انسان و تمام مخلوقات، فرصتِ « **مظهریت** » داده

که اگر « **خودپرست** » نشوند،

رحمتِ رحیمیه و جاودانه را هم در آنها به تجلّی در می‌آورد.

اما طبق همین آیه مهم قرآن،

اگر هر « **جن** » و **انسی**، « **خودخواه** » و « **متکبر** » شود

برای همیشه از افتخارِ مظهریتِ رحمتِ الهی « **محروم** » می‌شود:

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ: }
۱- الرحیم
۲- الرحیم

فَسَجَدَ الْمَلَائِكَةُ كُلُّهُمْ أَجْمَعُونَ (٧٣)

إِلَّا إِبْلِيسَ **اسْتَكْبَرَ** وَكَانَ مِنَ **الْكَافِرِينَ** (٧٤)

قال: يا إبليسُ ما منعَكَ أَنْ تَسْجُدَ لِمَا خَلَقْتُ بِإِيْدِي؟

أَسْتَكْبَرْتَ أَمْ كُنْتَ مِنَ الْعَالِينَ؟ (٧٥)

قال: أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ (٧٦)

قالَ فَاخْرُجْ مِنْهَا **فَأَنْكَ رَجِيمٌ** (ص/٧٧)

ضمنا « بِسْمِ اللَّهِ » آنقدر مهم است که

« وارداتِ » هر « طعامِ » (مادی و معنوی) « به بدنِ مؤمن،

باید با « تطبیقِ » و « مجوزِ » آن باشد:

فَكُلُوا مِمَّا ذُكِرَ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ

إِنْ كُنْتُمْ بِآيَاتِهِ مُؤْمِنِينَ (أنعام/۱۱۸)

و هر نوع « **طعام** » بدونِ « اسم الله »،

« **حرام** » و نشانه « **فسق** » است:

وَلَا تَأْكُلُوا مِمَّا لَمْ يُذْكَرِ اسْمُ اللَّهِ عَلَيْهِ

وَأِنَّهُ لَفِسْقٌ وَإِنَّ الشَّيَاطِينَ لَيُوحُونَ إِلَى أَوْلِيَائِهِمْ لِيُجَادِلُوكُمْ وَإِنْ أَطَعْتُمُوهُمْ إِنَّكُمْ لَمُشْرِكُونَ (أنعام/ ١٢١)

آیة اول:

الرحمن (13)

« رحمان » کیست؟

با اینکه «**تمام صفاتِ خدا**»،

«**بِالْقُوَّةِ**»، «**جهان شمول**» است

و «**تمام مخلوقات**» می‌توانند

به شرطِ **قابلیت** از آن صفات بهره ببرند،

اما « **رحمان** »، « صفتِ عام » است،

یعنی: رحمتِ الهی (و فرصتِ مظهر حقّ بودن) « **بالفعل** »،

بر تمامِ مخلوقاتِ « **لایق** و **نالایق** »،

« **یکسان** » می‌تابد و می‌بارد و می‌نوازد:

لذا قرآن می فرماید:

الرُّحْمَنُ عَلَى الْعَرْشِ اسْتَوَى

(طه/۵)

پس:

«سایر صفاتِ اللہ»،

«جلوہِ رحمانیت» الہی ہستند.

« **الرحمن** » به معنی « بخشنده » نیست، زیرا او:
« صمد، بسیط، نامحدود، مطلق و بی نیاز » است،

پس:

اولاً: چیزی از آن « **کم** » و یا به آن « **اضافه** » نمی شود،

ثانیاً: جز « او » چیزی « **نیست** » که به او بخشیده شود:

الَّذِي خَلَقَ سَبْعَ سَمَاوَاتٍ طِبَاقًا

مَا تَرَى فِي خَلْقِ الرَّحْمَنِ مِنْ تَفَافُوتٍ

فَارْجِعِ الْبَصَرَ هَلْ تَرَى مِنْ فُطُورٍ؟ (مُلْك/۳)

همان که هفت آسمان را طبقه طبقه بیافرید

در آفرینش آن (خدای) رحمان هیچ گونه « کمی و اضافی » نمی بینی
دوباره نگاه کن، آیا « خلل و نقصانی » می بینی؟

پس:

■ « **رحمان** »، « جامعترین صفتِ » خداوند است.

■ « **رحمت** » او « **دائمی** » و بدونِ انقطاع است.

■ « **رحمت** » او برای تمامِ « **مخلوقات** » است.

« مشکلِ » اصلی تمام اهلِ کفر چیست؟

متأسفانه با اینکه مردم خدا را قبول دارند اما می‌خواهند
از « **رحمت عام** » او « **ممتاز** و مستثنی » باشند:

وَهُمْ يَكْفُرُونَ بِالرَّحْمَنِ ... (رعد/۳۰)

اما آنها (اکثر مردم) به رحمانیت (خدا) کفر می‌ورزند ...

A landscape photograph showing rolling green hills under a clear sky. A single, bare, dark tree stands prominently on a ridge in the middle ground. The hills are covered in lush green grass, with some areas appearing slightly more yellowish, possibly due to the lighting or the type of vegetation. The overall scene is peaceful and serene.

« **کفر** » به رحمانیتِ خدا یعنی چه؟

غیر از « **أنبياء** و **أولياء** الهی »

و « **خواص اصحاب** » آنان

سایر مردم،

« **گرفتارِ منیت** » و « **خودپرستی** » اند.

یعنی: غالبِ مردم،

عاشقِ « **مقایسه** و **تفاخر** » (و کلاس گذاشتن) هستند،

و با « خانه، ماشین، گوشی و حتی عینکِ » خود و بستگان

فخر می‌فرشند و خود را « **تافته** **جدا بافته** » می‌پندارند

و خود را از دیگران، « **متمایز** » نشان می‌دهند.

A landscape photograph showing rolling green hills under a clear sky. A single, bare, dark tree stands prominently on a ridge in the middle ground. The hills are covered in lush green grass, with some areas appearing slightly more yellowish, possibly due to the lighting or the type of vegetation. The overall scene is peaceful and scenic.

اولین «**ردائل**» اخلاقی جن و انس؟

با مرور داستانِ « اِبلیس » و « قابیل »،

و با مرور رفتار غالب مردمِ تحصیلکرده،

می بینیم که « **مقایسه** و **تفاخر** و **تکبر** »،

اوّلین و شایعترین « رذائل »،

در تمام جوامع بشری در طول تاریخ هستند:

قَالَ: أَنَا خَيْرٌ مِنْهُ

خَلَقْتَنِي مِنْ نَارٍ وَخَلَقْتَهُ مِنْ طِينٍ (١٢)

قَالَ: فَأَهْبِطُ مِنْهَا

فَمَا يَكُونُ لَكَ أَنْ تَتَكَبَّرَ فِيهَا؟

فَاخْرُجْ إِنَّكَ مِنَ الصَّاغِرِينَ (أعراف/١٣)

يَا أَبَتِ لَا تَعْبُدِ الشَّيْطَانَ

إِنَّ الشَّيْطَانَ كَانَ لِلرَّحْمَنِ عَصِيًّا

(مريم/۴۴)

پدرم؛ شیطان را بندگی نکن

زیرا شیطان عصیانگر به رحمانیت (خداوند) است.

إبليس و تمامِ أهلِ كفر،

به خاطر همین « **خودخواهی** » و « **تکبر** »،

فقط « **یک خدا** » برای « **همه** » را نمی‌خواهند،

و از اینکه « **رحمتِ الهی** »

« برای همه یکسان باشد »، بسیار ناخرسدند:

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ كَفَرُوا إِنْ يَتَّخِذُونَكَ إِلَّا هُزُوًا

أَهَذَا الَّذِي يَذْكُرُ آلِهَتَكُمْ؟

وَهُمْ بِذِكْرِ الرَّحْمَنِ هُمْ كَافِرُونَ (أنبياء/ ٣٦)

و آنها که خودخواه و حق ستیزند اگر تو را ببینند، به مسخرهات می گیرند

(و از یکدیگر می پرسند) آیا این همان است که خدایانتان را به بدی یاد می کند؟

در حالی که آنها به « یادِ رحمانیتِ عامِ الهی »، **کافر** هستند.

پس مردمی که به «**رحمانیت**» خدا «**کفر**» می‌ورزند،

اولاً: با «خدایان متعدد و عبادتِ آنها»

و «قربانی کردن برای آنها» و «راز و نیاز با آنها»

هیچ مشکلی نداشتند (و امروز هم مشکلی ندارند)،

اما «**یک خدا برای همه**» را نمی‌خواهند

زیرا در آنصورت نمی‌توانند «**برتری**» خود را حفظ کنند.

ثانیا:

اگر «**إِیْلِیْس**» و «**کَفَّار**»،

«**رَحْمَانِیْتِ خُدا**» را بپذیرند،

باید «**نَبِوَّت و رسالت و امامت**» را هم بپذیرند

و این با «**خودخواهی و تَکْبَر**» آنها سازگار نیست:

الَّذِي خَلَقَ السَّمَاوَاتِ وَالْأَرْضَ وَ مَا بَيْنَهُمَا فِي سِتَّةِ أَيَّامٍ
ثُمَّ اسْتَوَى عَلَى الْعَرْشِ الرَّحْمَنُ فَسُئِلَ بِهِ خَبيراً (۵۹)

وَ إِذَا قِيلَ لَهُمْ: اسْجُدُوا لِلرَّحْمَنِ

قَالُوا: وَمَا الرَّحْمَنُ؟ أَنَسْجُدُ لِمَا تَأْمُرُنَا؟ ... (فرقان/۶۰)

و چون به آنها گفته شود رحمان را سجده کنید گویند: رحمان چیه؟
آیا برای آنچه «تو» به ما دستور می‌دهی سجده کنیم و بر رمیدنشان می‌افزاید.

«^۳مشخصه^۴ اصلی رحمانیتِ» خدا چیست؟

خدایا :

« فهم مفاهیم » و « کشف اسرار »

و « توفیق عمل » این « سوره » را به ما عطا فرما

و در ظهور آخرین حجت ما را سهیم قرار ده.

السلام عليكم و
رحمة الله وبركاته

